

De gamle retterting.

Middelalderen : 3 hoved landsting. Ringsted, Viborg og Lund.samt Kongens retterting

Men Danmark var opdelt i 13 områder og hvert område havde sit eget landsting

.Fra 1584 blev de 3 hovedting den højere retsinstans, mens herredstingene var den lavere og i 1661 får vi så højesteret

Kongens retterting 1284-1661 den øverste domstol i Danmark fra 1661 – 1800

"Dis-arkivalier" og "generel søgning", find under søgefirkanten "Kongens retterting" .Der findes mange arkivalier scannet her 1600-1700årh. 6

Højesteret 1661-

Der findes :

-domprotokoller fra 1662- 1699

-registratur fra 1794.

-seddelregistratur fra 1663-1750

-registre til hhv. stævningsbog og voteringsprotokol fra 1678-1800

Landsting:

Bornholm landsting:

Justitsprotokol og register hertil 1671-1813

Lolland-Falster Landsting: en hel del af arkivalierne ligger under viborg landsting.

-Falster Landstingsbog 1664-1683.

-Lollands-falsters Landstingsbog 1665-1675

-Justitsprotokol 1697-1805

-Skøde- og panteprotokoller og register hertil 1673-1805

Der fandtes også et **landsting for Schlesvig-Holstein.**

Hofretten 1682-1771 for kongens embedsfolk med rang , der boede i København

Hof- og stadsretten 1771-1910 for København

Borgretten 1682 – 1771 for embedsfolk uden rang ansatte hos kongen

-domme og register 1762-1773

Sjællandsfar landsting .

Arkivalier findes således. DIS-Arkivalielister, tryk på "Generel søgning", tryk på "Alle arkivskaber" tryk på "S" og tryk ctr. F og skriv Sjællandsfar" i søgevinduet.

Fra ca. 1300-1584 blev det holdt i Ringsted

Fra 1584-1805 blev det holdt i Skt. Bendts kirke i Ringsted i den nordlige kors arm.

-appelret for herredstingene, birketingene og bytingene

-tinglysning og køb og slag af ejendom, samt auktioner

-skifter – for adelige og større bønder- men også hvis der havde været uenigheder i skiftet. Ligeledes for skifter i de omkringliggende herreder -men ikke alle, en del kom i bytingene.

I

-Panteprotokol og register 1632-1805

-Skødeprotokol og register (1630 – 1805)

Folder med register over alle skøde- og panteprotokollerne: .

" *Real Apohabet register over Sjællandsfar landstings panteprotokoller fra året 1684 dets begyndelse. Med flid opsat og forfærdiget af P.B. Mylius" (1669 - 1744)*

1805 blev det nedlagt og vi fik den kgl. landsoverret og Hof-og stadsretten i København

Fynbo Landsting

For at finde arkivalierne se samme procedure som hos Sjællandsfar Landsting.

-appelret for herredstingene, birketingene og bytingene

-tinglysning og køb og slag af ejendom, samt auktioner

-Justitsprotokol og navnerregister 1671-1805

-Skøde- og panteprotokol og register hertil 1646-1805

Viborg Landsting

Samme procedure som hos Sjællandsfar ; men man kan også:Trykke på "Skøde & Pante" under søgerubrikken, eller f.eks. Tingbøger, Justitsprotekker. , så kommer man direkte til de ønskede bøger og får ikke alle de andre arkivalier under viborg landsting.

Det eksisterer fra ca. 1200 (jyske lov blev vedtaget i Viborg landsting

Fra ca. 1550 til 1805 var Viborg Landsting

- appelret for herredstingene, birketingene og bytingene
- tinglysning og køb og slag af ejendom, samt auktioner
- skifter – for adelige og større bønder- men også hvis der havde været uenigheder i skiftet. Ligeledes for skifter i Viborg herred-men ikke alle, en del kom i bytinget.

Der findes en fin vejledning i oversigten. -

Hovedgårde og bøndergods nord for kongeaen 1624-1805 handlet og beskrevet i Viborg landstings skøde- og panteprotokol. En oversigt over protokollerne og en vejledning i deres benyttelse (1624 – 1805)

I 1700 tallet blev Viborg også kontrolinstans for pengevæsenet især for udlånsvirksomhed og bankvæsen.

- Dombog (1569 – 1805) kun 1756-1774 resten på rigsarkivet
- Dombog A 1608 – 1661)
- Dombog B (1616 - 1664)
- Dombog C (1616 – 1656)
- Fragmenter af justitsprotokoller (1629 – 1656)
- Justitsprotokol for landstingshøreren (1682 - 1805)
- Skøde- og panteprotokol (1624 - 1805)
- Tingbog (1567 – 1675)
- Kopier af protokollerede breve (1665 – 1805)

En uddybning.

1. Alle dombøger fra 1569 – 1805 -

_____ hvert år for sig. I A, B.og C Kategorier. Se dog ovenfor...

2. Justitsprotokollerne fra 1682- 1805

_____ samlet i flere år ad gangen og nogle gange i 2 bøger.

_____ Ligeldes findes der nogle fragmenter af justitsprotokollen mellem 1629- 1656

_____ Husk der er kun behandling af sagerne, afhøringerne, stævningerne, _____ udsættelserne. osv. der står her-. Dommene skal findes i domsbøgerne.

3. protokollerede brev 1719-20 i 2 bøger

_____ der kommer sikkert flere da der står 1665-1785

4. Skøde- og panteprotokoller 1624 -1805

-De kan være samlet i A og B protokoller, ligeledes ofte med flere årstal i 2 bøger

-Husk her er også auktioner,

Husk panteobligationen skal læses på tinge og kan derfor også findes i Justitsprotokollen under den aktuelle dato.

5. Tingbøger 1567 – 1675

_____ herefter gik det over til justitsprotokoller.

Og følgende registre: -

- Stednavneregister til Viborg Landstings dombøger (1477 – 1805)

- Navneregister til Viborg Landstings skøde- og panteprotokoller (1656 – 1805)

- Stednavneregister til Viborg Landstings skøde- og panteprotokoller (1660 – 1690)

- Register til skøde- og panteprotokoller (1690 – 1805)

~~-~~ Register til skøde og panteprotokoller 1737- 1745 -her findes åbenbart 2 stk.!!

Herefter en uddybning af hvad der findes inden for de enkelte kategorier :

Uddybning og forklaring ppå brug af registrene:

Registret til Dombøger:

Er et stednavneregister. Og det er ikke alfabetisk, men opført efter de år dommene er afgivet. Der står en overskrift. F.eks. "Register til landstingets Dombog 1622C"

Tallene er henvisning til domsnummeret. Tal med b betyder at man er begyndt på dommen nederst på højre side

Eksempel.

[https://www.sa.dk/ao-soegesider/billedviser?
bsid=188621#188621,31882290](https://www.sa.dk/ao-soegesider/billedviser?bsid=188621#188621,31882290)

Registrene er inddelt i årstal, som her 1731-36 i eksemplet, og derefter i sagsnr. orden.

Man må derfor læse sig igennem det eller de årstal, man er interesseret i., og husk understregningen er egnen, stedet hvor sagen henhører, ikke navnet på de implicerede.

Eksempel: se

'[https://www.sa.dk/ao-soegesider/billedviser?
bsid=188621#188621,31882230](https://www.sa.dk/ao-soegesider/billedviser?bsid=188621#188621,31882230)

Vi tager folio 35- hvor Oluf Andersen ønsker sin broder som væрге nemlig Anders sørensen

[https://www.sa.dk/ao-soegesider/billedviser?
bsid=134615#134615,37804311](https://www.sa.dk/ao-soegesider/billedviser?bsid=134615#134615,37804311)

Registre til Justits- og tingbøger

2 bøger som er alfabetisk opdelt efter **fornavne** eller **stednavn** med folio nr.

Eksempel.

[https://www.sa.dk/ao-soegesider/billedviser? bsid=188623#188623,31882604](https://www.sa.dk/ao-soegesider/billedviser?bsid=188623#188623,31882604)Til
sidste f2

Registre til skøde- og panteprotokoller:

Her findes 3. slags

1. Navneregistre til Viborg landstings skøde- og Panteprotokoller fra 1656-1805

De er desværre forskellige opdelt, men de fleste er med fornavnen på personerne først. Altså **Niels** Hansen, **Anna** Bertilsdatter- og med folionr. bag navnet...et eksempel

Eksempel.

[https://www.sa.dk/ao-soegesider/billedviser?
bsid=222317#222317,42008313](https://www.sa.dk/ao-soegesider/billedviser?bsid=222317#222317,42008313)

2. Stednavneregister til Viborg landstings skøde- og panteprotokoller fra 1690-1805

-Denne bog er maskinskrevet af fanger i stasfængslet,

I bogen er dog udeladt alle adelsnavnene -dvs. Man kan ikke gennem den finde jordebøgerne til godserne.

disse registre er ikke opført efter årstal men ALFABETISK, desværre endnu kun mellem 1660-1690

man kan dog ved hjælp heraf finde stednavne som man måske har ledt
efter.

<https://www.sa.dk/ao-soegesider/billedviser?bsid=>

3. Register til skøde- og panteprotokoller

Er en lille guldgrube, da man både kan finde

navne

godser

møller og skove

sogne (kirker og konge)

Byer og huse

Eksempel.

<https://www.sa.dk/ao-soegesider/billedviser?bsid=222409#222409,42031408>

God fornøjelse

Grethe Leerbech